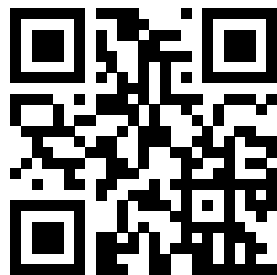

Ivanove poslanice

Smith, Hamilton

Scan code to read online.

Information about the book

Subtitle	Kratak pregled s tumačenjem
Language	Croatian
English title	The Epistles of John
ISBN	978-953-7786-12-0
Item number	-
Copyright info	ZIVA RIJEC, Krasica
Generated on	Sun Aug 09 2020

This comment is published on the Internet at: <https://gbv-online.org/product/0>

Contact: info@gbv-dillenburg.de

Website: www.gbv-dillenburg.de

Table of contents

Uvod	4
Život i zajedništvo	5
Značajke božanskog života	9
Rast u božanskom životu	11
Božanski život očitovan u vjernicima	16
Ostajanje u Bogu i Bog u nama	22
Svjedočanstvo dano Sinu	27
Povjerenje u Boga	28
Druga Ivanova poslanica	30
Treća Ivanova poslanica	32

Uvod

Glavna tema Ivanovog evanđelja i Ivanovih poslanica je život. No postoji nešto u čemu se evanđelje razlikuje od poslanica, naime, u evanđelju vidimo savršeno očitovanje vječnog života u Kristu, dok poslanice predočuju plodove i dokaze postojanja tog života u vjernicima.

U poslanicama apostol, govoreći o razdoblju u kojemu piše, upozorava na antikriste i lažne proroke te već o tome razdoblju govori kao o „posljednjem trenutku“. Po tome možemo zaključiti da ove poslanice spadaju u najkasnije napisane spise Novog zavjeta. Kada ih je Ivan pisao, već je bilo započelo propadanje onoga što se naziva Crkvom.

Zbog toga su te poslanice vrlo važne za vjernike koji žive u posljednjim danima. One nas poučavaju da u vremenu propadanja, unatoč činjenice da je Crkva izgubila snagu i značajke koje je imala neposredno nakon Pedesetnice, vjernik kao pojedinac još uvijek može posjedovati ono što je temeljno – život koji se od početka savršeno očitovao u Kristu. Ni propadanje Crkve ni kvarenje kršćanstva ne može naštetiti onome što je istinito u Kristu. Stoga se život, koji se očitovao u Njemu i udijeljen je vjerniku, još uvijek može očitovati i proizvoditi blagoslovljene plodove u snazi Duha.

Netko je dobro primijetio: „Kad mi je Bog dao vječan život, dao mi je i sposobnost da zauvijek uživam u Njemu.“ Tome još možemo dodati da ove poslanice jasno potvrđuju da unatoč propadanja kršćanstva i rascjepkanosti Božjeg naroda, u snazi tog novog života već sada možemo uživati u onome što je naš vječni udio, kao i u zajedništvu s Ocem i Sinom te jedan s drugim.

Život i zajedništvo

(1. Ivanova 1,1 – 2,2)

Glavna tema prve Ivanove poslanice jest predočenje značajkâ i blagoslovâ vječnoga života; onoga života „koji je bio kod Oca“ u vječnosti, očitovao se u vremenu, i to savršeno, u Isusu – Riječi života, te je udijeljen vjernicima.

Glavni cilj predočavanja tog života i njegovih blagoslova jest, s jedne strane, da budemo osposobljeni za razotkrivanje svake lažne umišljenosti o posjedovanju toga života te, s druge strane, da se ohrabrimo živjeti taj život. Nažalost, kao Božja djeca uglavnom smo premalo upoznati s blagoslovima života koji posjedujemo, ili smo preslabo potaknuti živjeti tim životom pa se uglavnom zadovoljavamo onime što na osnovu autoriteta Svetog pisma znamo, naime, da imamo život vjerom u Sina Božjega.

U prvome dijelu poslanice – od poglavlja 1 do 2,2 – predočene su nam tri velike istine.

Prvo: u redcima 1 i 2 predočen nam vječan život očitovan u Kristu.

Drugo: u redcima 3 i 4 predočeni su nam blagoslovi vječnoga života: dovođenje u zajedništvo s božanskim osobama, i punina radosti.

Treće: od 5. do 10. retka 1. poglavlja i u prva dva retka 2. poglavlja poučeni smo o svetoj Božjoj naravi s kojom nas vječan život dovodi u zajedništvo, s time kako, kao grešnici, možemo biti uvedeni u takav blagoslov, i kako se, kao vjernici, možemo održati u uživanju života u zajedništvu s Ocem.

(a) Vječni život očitovan u Kristu (rd. 1-2)

Poslanica počinje tako da nas vodi na sâm početak kršćanstva. „Ono što je bilo od početka“ karakteristična je izjava apostola Ivana. Upotrebljava je osam puta u svojim poslanicama (1 Iv 1,1; 2,13.14.24 dva puta; 3,11; 2 Iv 5,6). Taj početak odnosi se na početak kršćanstva u osobi Krista na Zemlji. U daljnjem tijeku poslanice saznajemo da su se već u doba apostola pojavili mnogi antikršćanski učitelji, koji su poricali istinu o Ocu i Sinu. A bilo je i mnogo lažnih proroka koji su nijekali Kristovo božanstvo i nisu htjeli slušati apostole. Kako bi one koji su istinski Božji narod očuvao od tog pogubnog zla koje napada temelje naše vjere, apostol nam iznosi ono što je istina u Kristu od početka.

Niti propadanje Crkve, koliko god bilo veliko, niti izopačenost kršćanstva, koliko god bila proširena, ne mogu nimalo naštetiti istini kako je utvrđena u Kristu. U Crkvi, i u nama samima, postoji propadanje i prekršaji, ali istina očitovana u Njemu ostaje u svojoj savršenosti i blagoslovljenosti. Usred mnogih lažnih proroka i mnoštva lažnih nauka u kršćanstvu, jedino sredstvo pomoći vjernicima jest slušanje apostolskog nauka. Samo tako će oni biti u stanju čvrsto se držati istine kako je ona očitovana u Kristu „od početka“.

U ovom odjeljku, dakle, saznajemo da se vjernikov nov život – vječan život – očitovao u potpunoj savršenosti od početka Kristova života na Zemlji. Budući da se savršeno očitovao u Kristu, taj se život ne može dalje razvijati. Ne može se ići dalje od savršenstva. Može se dogoditi, i nažalost se događalo, da se odluta od istine. Zbog toga je nužno vratiti se na ono što je bilo očitovano u Kristu od početka, kako bismo mogli istinski cijeliti život koji nam je bio udijeljen.

Poslanica, dakle, započinje podsjećanjem na ono što se očitovalo u Kristu, koji je Riječ života. Vječan život nije nam opisan samo apstraktnim doktrinarnim tvrdnjama; on je bio živo izražen u živućoj osobi, onome koga su apostoli vidjeli

svojim očima, koga su promatrali, i koga su opipali svojim rukama. On je nazvan imenom „Riječ života“, jer je, kao Riječ, savršeno izrazio taj život.

Taj božanski život nazvan je „vječni život“ i rečeno nam je da je „bio s Ocem“. Tako saznajemo da vječan život pripada vječnosti i da je to, budući da je kod Oca, nebeski život. Taj vječan život koji je bio s Ocem u vječnosti, očitovao se u vremenu tada kada je Sin – Riječ života – postao tijelom.

Taj život imamo po milosti, ali se kod vjernika nađe mnogo pogrešaka koje remete očitovanje tog života i uživanje u njemu. Savršenost života što ga imamo možemo vidjeti i upoznati samo gledanjem u Krista. Netko je rekao: „Kada ... uperim pogled prema Isusu, kada promatram Njegovu poslušnost, Njegovu čistoću, Njegovu milost, Njegovu blagost, Njegovu strpljivost, Njegovu odanost, Njegovu svetost, Njegovu ljubav, Njegovu potpunu slobodu od svake sebičnosti, tada mogu reći: To je moj život ... Moguće je da on bude zamračen u meni; ali zbog toga nije ništa manje istinito da je to moj život.“

(b) Blagoslovi vječnoga života (rd. 3,4)

(Red. 3). Ono što su vidjeli tako blagoslovljeno očitovano u Kristu, apostoli objavljuju vjericima; kako bismo i mi mogli s njima uživati u blagoslovima tog života. Vječan život izražava se u najvišem obliku zajedništva, u „zajedništvu s Ocem i njegovim Sinom, Isusom Kristom“. Apostoli bi nas željeli povezati s njima, i jedne s drugima, u životu zajedništva s Ocem i sa Sinom. „Znam“, rekao je netko, „da uživajući u Isusu – u Njegovoj poslušnosti, u Njegovoj ljubavi prema Ocu i prema nama, u Njegovom jedinstvenom oku i u Njegovom potpuno odanom srcu – imam iste osjećaje i iste misli kao i sâm Otac. Budući da je Ocu užitak, i to sav užitak, u Onome u kome je i moj užitak, imam zajedništvo s Ocem. Isto tako i sa Sinom u poznavanju Oca.“

(Red. 4). Štoviše, ovo je napisano da bi, nakon što smo uvedeni u to zajedništvo, naša radost bila potpuna. Psalmist govori: „U tvojoj prisutnosti je punina radosti.“ Tu saznajemo da je moguće već sada, dok hodimo putem koji vodi u Nebo, okusiti tu puninu radosti koja će biti naš udio u Nebu.

(c) Bog s kojim možemo imati zajedništvo (1,5 – 2,2)

(Red. 5). Čudesna je to istina da je čovjeku, koji je nekoć bio grešnik u svojim grijesima, postalo moguće imati zajedništvo s božanskim Osobama, te se odmah postavlja pitanje, „Tko je taj Bog s kojim možemo imati zajedništvo?“

Apostol nam veli da je Onaj u kome se vječan život očitovao u svoj svojoj savršenosti, Onaj isti u kojemu se Bog savršeno objavio – Bog s kojim nas taj život dovodi u zajedništvo. Zato on može napisati: „Ovo je poruka koju smo čuli od njega i navješćujemo vama: Bog je svjetlo i nema nikakve tame u Njemu.“ Apostoli su, gledajući Krista, vidjeli savršenu objavu svega onoga što Bog jest. Vidjeli su Kristovu savršenu čistoću te su shvatili da je Bog svjetlo – apsolutna svetost. Vidjeli su Kristovu savršenu ljubav te shvatili da je Bog ljubav. To su dvije glavne istine koje apostol ističe u poslanici – Bog je svjetlo i Bog je ljubav (1 Iv 4,8). Život, svjetlo i ljubav savršeno su se očitovali u Kristu.

(Red. 6). No istina o tome što Bog jest, smjesta postaje probnim kamenom stvarnosti našega ispovijedanja. Ako je, dakle, Bog svjetlo, onda iz toga slijedi da ispovijedamo nešto što je sasvim pogrešno ako kažemo da imamo zajedništvo s Njim, a hodimo na način koji dokazuje da smo u potpunom neznanju o Bogu.

(Red. 7). U doba Starog zavjeta Bog je prebivao u gustoj tami. Neke Božje osobine

bile su poznate, ali Njegova narav još nije bila objavljena u potpunosti. Na potpunu Božju objavu čekalo se do Kristova dolaska. Nitko drugi osim božanske osobe nije mogao objaviti drugu božansku osobu. Stoga, kada je Krist postao tijelom, čitamo: „Jedinorođeni Sin, koji je u Očevu naručju, on ga je objavio“ (Iv 1,18). I ne samo da „Bog jest svjetlo“, nego je, putem potpune Božje objave u Kristu, On također u svjetlu. Štoviše, i kršćani koji imaju potpunu Božju objavu u Kristu, izvedeni su iz tame i neznanja o Bogu u Njegovo čudesno svjetlo. Sada je njihova povlastica to da hode u svjetlu Boga koji se potpuno objavio. Praktičan ishod tog hodanja u svjetlu je sljedeći:

Prvo: imamo zajedništvo jedan s drugim. U svakodnevnom životu na Zemlji imamo svaki svoje različite i sebične interese, ali „u svjetlu“ potpune Božje objave imamo zajedničke radosti i interese. Imamo zajedništvo u spoznaji božanskih Osoba, čije su značajke život, svjetlo i ljubav. To zajedništvo ostaje naše unatoč svih promašaja u pogledu odgovornosti Crkve. Vrijeme ga ne može dotaknuti, niti nam ga smrt može oteti. Dan Pedesetnice daje jasan prikaz tog zajedništva. Jeruzalem je bio u tami, ali toga je dana tri tisuće duša došlo u Božje svjetlo objavljeno u Kristu. Govorili su različitim jezicima i došli su iz „svakog naroda pod nebom“, ali su se odjednom našli u istom zajedništvu, jer čitamo: „I bijahu postojani u apostolskom nauku i zajedništvu“ (Dj 2,42).

Drugo: u svjetlu spoznajemo neizmjernu učinkovitost krvi Isusa Krista, njegova Sina, koja čisti od svakoga grijeha te nas tako čini savršeno prikladnima za svjetlo. Ako ne bi postojalo očišćenje od grijeha, grešniku bi bilo strašno doći u potpuno objavljeno Božje svjetlo. Ali Onaj koji je potpuno objavio Boga, umro je da bi nas učinio prikladnima za prisutnost tako objavljenog Boga.

(Rd. 8-10). Treće: u svjetlu je potpuno razotkriveno sve ono što mi jesmo. Imamo grijeh u sebi i počinili smo grijeh. Ako kažemo da smo prispjeli do bezgrešnog savršenstva, varamo sami sebe i dokazujemo da istine nema u nama, jer je u nama još uvijek grijeh. Ako kažemo da nikada nismo sagriješili, ne varamo samo sami sebe, nego Boga činimo lašcem, jer svi znamo sagriješiti u mnogo čemu. Ipak, na putovima Božje stee prema njegovoj djeci, „ako priznajemo svoje grijeh, vjeran je on i pravedan da nam oprostí grijeh.“ Nije nam rečeno da molimo za oprostíenje, nego da, kao djeca, priznamo grijeh koji trebaju biti oprostíeni. Mi priznajemo svoje grijeh Ocu, a on ne samo da oprašta grijeh, nego nas i čisti od svakog nečistog utjecaja grijeha.

(1. Ivanova 2,1.2). Četvrto: oprostíenje vjernikovih grijeha omogućeno je zagovorom Gospodina Isusa. S obzirom da je grijeh u nama i da još uvijek možemo griješiti, Bog se obilno pobrinuo za to da nas održi u zajedništvu. No to nam je napisano kako bismo se očuvali od griješnja. Dijete koje ne sluša svog oca ne prestaje biti njegovo dijete; i ako mi griješimo, naši odnosi kao djece s Ocem ostaju, ali je poremećeno naše zajedništvo s Njim. Kako bi se grijeh osudio i priznao, i kako bi bilo obnovljeno zajedništvo, Gospodin Isus djeluje kao naš Zagovornik – kao onaj koji nas zastupa i savršeno se zauzima za naš slučaj pred Ocem.

To zastupanje temelji se na nepromjenjivoj vrijednosti Kristova okajnog djela. On je samoga sebe prinio kao žrtvu bez mane Bogu pa na temelju svega što Krist jest i što je učinio, ne samo za Židove, nego i za sav svijet, Bog može proglasiti oprostíenje svima, i opravdati one koji vjeruju te ih uvesti u odnos sa samim sobom kao Ocem, odnos koji ne može poništiti nikakav prekršaj od strane vjernika. No ako u tome položaju djece pogriješimo, Isus Krist je naš Zagovornik. Gospodin je primijenio taj zagovor kod Petra, čak i prije negoli je ovaj pao. On je Petru u pogledu njegova budućeg zatajenja rekao: „Ja sam se molio se za tebe.“ Rezultat Gospodinova zastupanja bio je vidljiv kada je Petar doveden do pokajanja i obnove.

Učinak činjenice da smo u svjetlu potpune Božje objave u Kristu jest dovođenje vjernika u zajedništvo potpuno nezavisno o bilo čemu zemaljskom, očitovanje učinkovitosti krvi u očišćenju, razotkrivanje da imamo grijeh u sebi i da smo sposobni griješiti i objavljivanje Krista kao našeg Zagovornika, koji se bavi našim pogreškama kako bi nas obnovio za zajedništvo.

Značajke božanskog života

(1. Ivanova 2,3-11)

U prvom dijelu poslanice predložen je vječan život koji se savršeno očitovao u Kristu na Zemlji. Taj život, koji je udijeljen vjerniku, onome koji ga posjeduje omogućuje da ima zajedništvo s božanskim Osobama te tako iskusi puninu radosti.

U drugom dijelu apostol nam predložuje dvije glavne značajke božanskog života u njegovom očitovanju ovdje na Zemlji: poslušnost Bogu i ljubav prema našoj braći. Provođenje u djelo tih dviju značajka, ili pak nečitovanje istih, postaje probnim kamenom putem kojega se provjerava je li ispovijedanje da se poznaje Krista (rd. 4), da se ostaje u Kristu (rd. 6) i da se hoda u svjetlu (rd.9) istinito ili nije.

(Rd. 3.4). Biti u svjetlu potpune Božje objave znači imati zajedništvo s Bogom, znači poznavati ga. Pravo poznavanje Boga vodit će do spoznanja da je On suveren a mi njegova stvorenja pa smo zbog toga dužni pokoravati mu se. Ovisni smo o Bogu i ta ovisnost izražava se kroz pokornost ili poslušnost. Ako kažemo da poznajemo Boga, a ipak hodimo u neposlušnosti njegovoj volji, naše ispovijedanje je lažno i istine nema u nama.

(Red. 5). U onome pak koji drži njegovu riječ uistinu je usavršena ljubav Božja. Gospodin Isus je, kao čovjek, hodio u savršenoj podložnosti i poslušnosti volji svoga Oca. Volja njegova Oca bila je pobuda i pravilo za svako njegovo djelo i svaku njegovu riječ. On je mogao reći: „Ja uvijek činim ono što je njemu ugodno“ (Iv 8,29). Zbog toga je savršeno poznao Očevu ljubav i neprestano ju je uživao. Stoga je Gospodin svojim učenicima mogao reći: „Budete li čuvali moje zapovijedi, ostat ćete u mojoj ljubavi; kao što sam i ja čuvao zapovijedi Oca svojega i ostajem u njegovoj ljubavi“ (Iv 15,10).

(Red. 6). Ako, dakle, ispovijedamo da ostajemo u Njemu, i pod Njegovim utjecajem uživamo zajedništvo s Ocem, to će voditi k tome da i hodimo kao što je Krist hodio, stječući tako blagoslovljena iskustva Očeve ljubavi koju je On uživao. Dok smo ovdje na Zemlji ne možemo biti ono što je bio On, jer je On bio bez grijeha; ali naša je povlastica da hodimo kao što je On hodio. On nije ugađao sebi, nego je uvijek činio ono što je ugađalo Ocu. Mi smo izabrani za to da se pokorimo kao što se Krist pokorio, da hodimo kao što je On hodio i ugodimo Bogu (I Pet 1,2; 1 Sol 4,1).

(Red. 7). To što apostol piše vjernicima nije nova zapovijed, nego riječ koju su čuli od početka; jer on piše o životu čije su značajke poslušnost i ljubav, što se u apsolutnoj savršenosti očitovale u Kristu. Ako bi tko god tvrdio da piše nešto novo o tome životu, bilo bi to pogrešno nastojanje da se dade svjetlo izvan onoga što se već savršeno očitovale u Kristu.

(Red. 8). Novo je, zapravo, bilo to da je život koji se savršeno očitovao u Kristu bio udijeljen vjernicima, tako da se može reći: „Ono što je istinito u njemu i u vama.“ Vjerniku je moguće živjeti tim životom u zajedništvu s božanskim Osobama, jer se Bog potpuno objavio u Sinu te tako došao na svjetlo. Budući sa se Bog objavio, tama (neznanje o Bogu) koja obilježava svijet „prolazi“ (JND). Kada se pak podigne Sunce pravednosti, sav će svijet doći u svjetlo. Svi će poznati Gospodina. Tada će

proći tama; no tama već prolazi sada kada ljudi izlaze iz židovstva i poganstva i dolaze u svjetlo Božje objave u kršćanstvu.

(Rd. 9.10). Apostol je govorio o poslušnosti kao jednom od dva glavna ispita za provjeru istinitosti nečijeg ispovijedanja o poznavanju Boga te o prebivanju u svjetlu. Sada govori o ljubavi, kao drugoj značajki onih koji su uistinu u svjetlu. Slijedi zaključak da je, s jedne strane, onaj tko mrzi svoga brata još uvijek u tami, ili u neznanju o Bogu, unatoč tome što ispovijeda da ima život i da je u svjetlu. S druge strane pak onaj tko ljubi svoga brata ostaje u svjetlu i neće postupati tako da mu dade povoda za spoticanje.

(Red. 11). Židov koji je govorio da poznaje Boga i da je zbog toga u svjetlu, a ipak je mrzio kršćane i progonio ih, dokazao je da nije bio u Božjem svjetlu objavljenom u Kristu. Takav čovjek je „u tami, u tami hodi, i ne zna kamo ide, zato što mu je tama oslijepila oči“. Tu nije riječ o nekome tko se nalazi u trenutnom mračnom stanju, kao što bi, primjerice, moglo biti kod istinskog kršćanina koji je upao u taman oblak te gaji gorke misli protiv svoga brata. Ne, ovdje je riječ o nekome tko je „u tami“, to jest u sustavu u kojemu nema Božje objave. „Tama“ je odsutnost Božje objave i to je izraz koji se upotrebljava kao suprotnost „istinskom svjetlu“, koje je Božja objava.

Tu, dakle, imamo dvije glavne značajke vječnog života – poslušnost i ljubav. Osim toga nam ovaj odjeljak jasno pokazuje da će, ako imamo taj život i živimo ga, ishod biti sljedeći:

Prvo: spoznaja Boga Oca – poznavat ćemo ga (rd. 3.4).

Drugo: poznajemo li Oca, hodit ćemo u poslušnosti njegovoj volji (rd. 3.4).

Treće: držimo li Njegove zapovijedi, bit ćemo utvrđeni u njegovoj ljubavi (rd. 5).

Četvrto: hodeći tako u poslušnosti i ljubavi, hodit ćemo kao što je i Krist hodio (rd. 6).

Peto: hodeći kao što je Krist hodio, ljubiti ćemo jedan drugoga (rd. 10).

Rast u božanskom životu

(1. Ivanova 2,12-27)

Apostol je govorio o vječnom životu koji se savršeno očitovao u Kristu. Predočio nam je i dvije glavne značajke koje će obilježavati one koji imaju taj život dok prolaze ovim svijetom – poslušnost i ljubav. U dijelu poslanice koji slijedi, apostol pokazuje da rast u božanskom životu ipak postoji usprkos tome što svi vjernici imaju život.

On vjernike promatra kao Božju obitelj i, kako bi predočio različite razine duhovnog rasta u shvaćanju istine i kršćanskom iskustvu, služi se odnosima običnog života: očevi, mladići, mala djeca. On se tim pojmovima ne služi zato da bi istaknuo dobne razlike u naravnom životu, nego da bi pokazao razlike u duhovnom rastu. Osoba koja se obrati u starijoj dobi bit će novorođenče u duhovnom smislu, dok vjernik koji je znatno mlađi po godinama može duhovnim napredovanjem postati otac. No apostol predočuje i osobite zamke kojima su izloženi vjernici na različitim razinama duhovnog rasta.

(Red. 12). Prije negoli počne govoriti o različitim razinama duhovnog rasta, apostol govori o blagoslovu koji je zajednički cijeloj Božjoj obitelji. On se svim vjericima obraća kao „djeci“, što je izraz nježnosti. Zatim ustvrđuje da je oprostjenje grijeha velik blagoslov koji pripada svakom članu Božje obitelji. Bez tog blagoslova ne bi mogli pripadati toj obitelji. Apostol ne piše grešnicima da im bude oprošteno, nego vjericima zato što im je oprošteno. Osim toga, budući da namjerava govoriti o iskustvima i duhovnom napredovanju, on vjernike podsjeća na to da su im grijesi oprošteni „zbog njegova imena“. On nas, kao vjernike, podsjeća da nam nije oprošteno zbog bilo čega što mi jesmo, ili zbog bilo kakvog iskustva, koliko god ono bilo stvarno – jer bi to onda bilo zbog nas. Nama su grijesi oprošteni zbog zadovoljstva koje je Bog našao u Kristu i njegovu djelu – „zbog njegova imena“. Sâm Gospodin je svojim učenicima rekao „da će se u njegovo ime propovijedati pokajanje i oprostjenje grijeha među svim narodima“ (Lk 24,47). Petar je, izvršavajući Gospodinov nalog, objavio poganima „da po njegovu imenu prima oprostjenje grijeha svatko tko u njega vjeruje“ (Dj 10,43). Oprostjenje grijeha, dakle, nije stvar postignuća; ono se propovijeda po Gospodinu Isusu i prima se vjerom u Krista (Dj 13,38.39).

(Red. 13). Nakon što je istaknuo ono što je zajedničko cijeloj Božjoj obitelji, apostol predočuje tri razine duhovnog rasta pod pojmovima očevi, mladići i dječica. On ne piše „starcima“, mladićima i dječici. „Starci“ ne bi bili prikladan prikaz za predočavanje najviše razine duhovnog razvoja, jer ta riječ sadrži slabost i prolaznost. On se služi pojmom „očevi“, koji podsjeća na zrelost i stečeno iskustvo.

Najprije su navedene glavne značajke svake skupine: očevi su upoznali onoga koji je od početka, to jest Krista; mladići su pobijedili Zloga; dječica su upoznala Oca.

Tijekom naravnog rasta možemo u velikoj mjeri izgubiti značajke ranije dionice rasta. No u duhovnom rastu nije tako. Mladići ne prestaju poznavati Oca zato što su naučili pobjeđivati Zloga; očevi ne prestaju pobjeđivati Zloga zato što su upoznali Onoga koji je od početka.

Pišući svakoj od tih skupina, apostol se služi riječima „jer ste“, pokazujući svoju osobitu naklonost prema svakoj pojedinoj skupini. Time im je praktički rekao: „Pišem vam jer uživate u onome u čemu i ja uživam.“ Te tri razine pokrivaju čitavo područje praktičnoga kršćanstva. Onaj tko bi posjedovao sve tri značajke bio bi kršćanin koji je dospio do vrhunca svog razvoja.

(Red. 14). *Očevi*. Nakon što nam je dao glavne značajke svake razine kršćanskog rasta, apostol se ponovno obraća svakoj skupini predočujući mladićima i dječici njihove osobite opasnosti. U pogledu očeva nema za dodati ništa novo pa ponavlja: „Jer ste upoznali onoga koji je od početka.“ Moglo bi se postaviti pitanje: „Zar mladići i dječica ne poznaju Krista?“ Svakako da oni poznaju Krista kao svoga Spasitelja; ali poznavati Krista kao onoga koji je od početka, podrazumijeva to da Krista ne poznajemo samo kao onoga koji nas je spasio od naših grijeha i osude, nego da smo toliko napredovali u duhovnom životu da u Kristu razaznajemo Onoga koji je početak potpuno novog svijeta blagoslova, sukladno naumu Očeva srca. „Od početka“ znači „od sasvim novog početka“. Poznavati Onoga koji je od početka znači razumjeti da je s Kristovim dolaskom nastao sasvim nov početak potpuno novog Stvorenja u kojemu će sve staro zauvijek proći. Oni koji tako poznaju Krista neće se više nadati popravljanju čovjeka ili poboljšanju svijeta. Oni će gledati izvan ovoga svijeta i misliti će na ono što je gore. Sve njihove nade bit će usredotočene na Krista. Oni su dospjeli do razine uzrasta gdje je Krist sve i u svemu.

(Red. 14). *Mladići*. Značajka dječice je uzdanje u Očevu ljubav. Mladi ljudi ne gube to uzdanje, ali je ono ujedno i njihova značajka i duhovna snaga za pobjeđivanje u borbama. U naravnom životu mladi se ljudi moraju suočiti sa svijetom i boriti se u životnim bitkama. Isto je tako i u duhovnom životu, gdje su mladići oni vjernici koji su duhovno osposobljeni za to da pobjede Zloga.

Izvor njihove snage za pobjeđivanje je Božja riječ. Oni ne pobjeđuju neprijatelja ljudskim razumom ili prirodnim sposobnostima, niti mudrošću naučenom od ljudi, nego Božjom riječju; i to Božjom riječju koja ostaje u njima. To ne znači da samo razumom shvaćaju značenje Božje riječi, ili da su je naučili napamet, nego to znači da ona oblikuje njihove misli, zaokuplja njihove osjećaje i upravlja njihovim djelima. Za njih Riječ nije nešto što se, pod utjecajem nekog učitelja, može površno prihvatiti ili olako odbaciti. Ona je trajno usađena u njihova srca kao Božja riječ i zbog toga je drže po vjeri u Boga. Netko je rekao: „Tajna sposobnosti upotrebljavanja Božje riječi protiv đavla jest to da Božja riječ čuva tvoju vlastitu dušu.“

Ako Božja riječ ostaje u nama, ona će postati naš vodič u svim okolnostima i naše oružje u svakoj borbi. Neki su si za vodiča uzeli savjest te tako, u najvećoj iskrenosti, bili uvučeni u najnekršćanskija djela, čak i u to da su progonili Božje svete, kao što je bilo i u slučaju Saula iz Tarza. Strogo gledano, savjest nije vodič, nego svjedok. Ona svjedoči sukladno svjetlu koje imamo. Istinsko svjetlo i vodič je Božja riječ i, ako imamo to svjetlo, savjest će svjedočiti je li naš hod u skladu s tim svjetlom. Tako Božja riječ postaje sredstvom prosudbe za sve. Ponekad nešto provjeravamo s obzirom na prividnu korisnost ili prividnu uspješnost toga, no istinski karakter nečega možemo otkriti samo podvrgavajući to provjeri Božje riječi. Podložiti se provjeri Božje riječi znači podložiti se Bogu, a protiv podložene osobe đavao nema nikakve snage. Tako ćemo pobijediti Zloga.

Najsavršeniji primjer te pobjede imamo u našem Gospodinu. Đavao ga je svim

silama htio maknuti s mjesta ovisnosti o Bogu, posvećenosti Bogu i uzdanja u Boga. Gospodin je svaki put pobijedio, ali ne služeći se svojom božanskom snagom nego, kao savršeni ovisni čovjek, služeći se Božjom riječju. U svakoj kušnji Gospodin je pobijedio govoreći: „Pisano je“. No riječ kojom se služio bila je riječ koju je držao. Beskorisno je pokušati oduprijeti se kušnjama đavla riječju kojoj se sami ne pokoravamo. Ako su naše misli i naše riječi i naši putovi upravljani Riječju, možemo se njome uspješno služiti protiv đavla i pobijediti.

(Red. 15). Mladići mogu doći u sukobe s đavolom i u dodir sa svijetom. Budući da je tijelo još uvijek u nama, svijet je vrlo stvarna opasnost. Poslani smo u svijet kao svjedoci za Krista, ali nismo od svijeta. Zbog toga smo opomenuti da ne ljubimo svijet ni ono što je u svijetu. Nadalje smo opomenuti da „ako tko ljubi svijet, nije u njemu ljubav Očeva“. Možemo, nažalost, biti kušani od strane svijeta, ili u trenutku nepažnje biti pobijeđeni od njega, ali odlučujuće pitanje je: Ljubimo li ga? To je ozbiljna riječ za sve one koji ispovijedaju da pripadaju Božjoj obitelji, a ipak pokazuju da se bolje osjećaju u društvu svijeta negoli među Božjim narodom.

(Red. 16). Apostol nas ne ostavlja ni u kakvoj dvojbi u pogledu karaktera svijeta o kojem govori. On ne misli na fizički svijet prirode, nego na onaj velik sustav što ga je uspostavio pali čovjek, čije su značajke požuda tijela, požuda očiju i oholost života.

Uočimo da su ta tri načela došla s padom čovjeka. Đavao je Evu kušao s pitanjem: „Zar je Bog doista rekao?“ Da je Božja riječ prebivala u njezinom srcu, mogla bi je upotrijebiti za to da pobijedi đavla. No, nažalost, riječ nije upravljala njezinim mislima i, kad ju je navela (ili pogrešno navela), nije samo bila bez snage za pobjedu, nego je i upala u zamku svjetovnih načela. „Vidjela je da je stablo dobro za jelo“ pa je tako bila povučena požudom tijela. Osim toga je vidjela „da je očima ugodno“ pa je bila povučena požudom očiju. Na posljetku je vidjela „da je stablo poželjno da učini mudrim“ pa se probudila oholost života koja žudi za znanjem. Adam je, ponesen načelima svijeta, bio nepokoran Bogu pa je istjeran iz vrta. Svijet je, dakle, ogroman sustav što ga je organizirao pali čovjek kako bi udovoljavao raznim požudama tijela i požudama očiju te hranio razne oblike oholosti.

U ovome svijetu nema ničega što je od Oca i nema ljubavi prema Ocu. Vjerniku je Otac otvorio drugi svijet, svijet čija značajka nije požuda koja traži vlastito zadovoljenje, nego ljubav koja traži dobro onoga prema kome je usmjerena. To nije svijet koji teži za zadovoljenjem požude očiju, nego svijet u kojemu je Krist onaj koji zadovoljava sve – „vidimo Isusa“. To nije svijet čija je značajka oholost koja se hvasta vlastitom mudročću, nego svijet čija je značajka poniznost kojoj je užitak sjediti kao učenik do Isusovih nogu.

(Red. 17). Osim toga, čovjekov svijet prolazi. Koliko god se on ponekad svojom vanjštinom činio privlačnim, pod vlašću je grijeha i nad njim lebdi smrtna sjena. Već smo čuli da tama, ili neznanje o Bogu, prolazi; sada saznajemo da prolazi i svijet koji ostaje u tami. No nasuprot tome svijetu koji prolazi, oni koji čine volju Božju ostaju zauvijek; oni pripadaju svijetu nad kojim nikada neće pasti smrtna sjena.

Dječica. Iz trinaestog retka naučili smo da je prva značajka dječice to da „su upoznali Oca“. Kako budu duhovno napredovali, bit će uključeni u duhovne borbe. Postat će mladići i borit će se u dobrom boju vjere. Morat će izići i boriti se za

Gospodina, ali počinju u obiteljskom krugu. U tom blagoslovljenom krugu ljubavi znat će malo o snazi neprijatelja i o borbi koja im predstoji, ali će u njemu upoznati ljubav Očevog srca i potporu Očeve ruke. Ne samo da znaju da su djeca i da je Bog njihov Otac, nego poznaju Oca s kojim su u odnosu. Oni, možda, znaju malo o Sotoninim dubinama, zamkama svijeta ili zloći vlastitih srdaca, ali poznaju Očevo srce. Nekoć nisu znali ništa o Očevom srcu i nisu marili za Spasiteljevu volju, ali su, kao grešnici, bili dovedeni Spasitelju i po vjeri u Krista Isusa ušli su u Božju obitelj; kao što čitamo: „Jer svi ste vi djeca Božja po vjeri u Isusa Krista“ (Gal 3,26). Primili su dar Svetoga Duha, Božja ljubav je bila izlivena u njihova srca pa sada mogu pogledati prema gore i reći: „Aba, Oče!“ Oni znaju da ih Otac ljubi ljubavlju koja se nikada ne umara i nikada ne prestaje.

(Red. 18). Dječica su zbog svog neiskustva osobito u opasnosti da budu zavedena. Zato ih apostol upozorava protiv antikršćanskih zavodnika. Rečeno nam je da je to „posljednji trenutak“. Budući da je prošlo gotovo dvadeset stoljeća otkako su napisane te riječi, možemo zaključiti da apostol ne misli na posljednji trenutak u vremenskom smislu, nego na posljednji trenutak u smislu njegova karaktera. Znamo da će posljednji trenutak prije negoli bude izvršena osuda nad otpadničkim kršćanstvom biti obilježen pojavom Antikrista. Ali antikršćanski učitelji pojavili su se već u doba apostola, „po čemu znamo daje posljednji trenutak.“

(Red. 19). Ti antikršćanski učitelji bit će osobita zamka za vjernike, jer će se pojaviti unutar kršćanskih krugova pa potom odbaciti kršćansko ispovijedanje.

(Red. 20). Kako bi vjernici bili osposobljeni izbjeći svaki antikršćanski nauk, najprije nam je rečeno da imamo Svetog Duha – pomazanje – te smo tako sposobni prosuditi sve. Sami po sebi ne znamo ništa, ali budući da imamo Duha, imamo sposobnost da možemo znati sve.

(Red. 21). Drugo: imamo „istinu“. Duh nas ne prosvjetljuje putem nekog unutarnjeg zamišljanja; on se služi „istinom“ te nas tako osposobljuje da prepoznamo zabludu. Laž nećemo otkriti tako da se bavimo onime što je zlo, nego tako da poznamo istinu. Naša zadaća je da budemo jednostavni u pogledu zla, a mudri u pogledu dobra.

(Rd. 22.23). Treće: kad imamo Duha i istinu, odmah ćemo znati da je Kristova osoba probni kamen za svaki antikršćanski sustav. Možemo biti prevareni ako ih prosuđujemo po kršćanskom izražavanju kojim se služe i po djelima za koja se zalažu. No pravi kriterij provjere je: Koji je njihov stav u pogledu istine o Kristovoj osobi? Pokazat će se da svaki lažan sustav na neki način niječe istinu o njegovoj osobi. No postoje dva glavna oblika zablude i protivljenja istini. Jedan oblik zablude, koji je pretežno prisutan među Židovima, niječe da Isus jest Krist – Mesija koji treba doći. Drugi oblik zablude, koji se javlja među onima koji ispovijedaju da su kršćani, niječe istinu o Ocu i Sinu. Antikrist će, kada se pojavi, objediniti laž Židova i laž koja se pojavljuje u kršćanskom ispovijedanju, nijećući oboje: i da Isus jest Mesija i da On jest božanska osoba. Danas je svaki lažan sustav koji se pojavio u kršćanstvu osuđen zbog nijekanja istine o osobi Krista kao Sina, a nijekanje istine o Sinu vodit će do nijekanja istine o Ocu.

(Red. 24). Naša zaštita protiv svake zablude u pogledu Kristove osobe je ostati u

onome što smo čuli od početka. Židovi su pitali Isusa: „Tko si ti?“ Gospodin im je odgovorio: „Upravo ono što vam reko“ (Iv 8,25). Njegove riječi bile su savršen izraz Njega samog. Mi se, nažalost, riječima možemo služiti za to da sakrijemo ono što jesmo; On se služio riječima kako bi savršeno izrazio ono što je bio. Čuli smo Njegov glas i poznajemo istinu u pogledu Njega. Moramo još mnogo učiti o slavnim odlikama Njegove osobe, ali mi znamo tko On jest. Svaka umišljenost modernizma, ili bilo kojeg drugog lažnog sustava, da postoje nove istine o njegovoj Osobi, jest nijekanje da je potpuna istina bila objelodanjena od početka. Ako u nama ostane ono što smo čuli od početka – ako to upravlja našim osjećajima – ostat ćemo u istini o Sinu i o Ocu. Njegove ovce poznaju Njegov glas te su tako sposobne prepoznati mnoge lažne glasove tuđinaca, kao što čitamo: „Za tuđincem nipošto neće ići ... jer ne poznaju tuđinčev glas.“

(Red. 25). Četvrto: imamo vječan život po obećanju. Ovaj život postavlja nas u odnos s božanskim Osobama. Gospodin je rekao: „A ovo je život vječni: da upoznaju tebe, jedinoga istinskoga Boga, i Isusa Krista, koga si poslao“ (Iv 17,3).

Očigledno je, dakle, da su ti antikršćanski učitelji razotkriveni da nisu od nas – iz kršćanske sredine (rd. 19); oni nemaju Duha (rd. 20); ne poznaju istinu (rd. 21); niječu Oca i Sina (rd. 22); nisu ostali u onome što je bilo od početka (rd. 24); i nemaju vječan život (rd. 25).

Dječica u Kristu mogu izbjeći njihov zao nauk jer imaju Duha, istinu, spoznanje Oca i Sina, ostaju u onome što su čuli od početka u Kristu te žive vječnim životom putem kojega mogu uživati zajedništvo s božanskim Osobama.

(Rd. 26.27). To je, dakle, apostol napisao kako bi razotkrio one koji nas žele zavesti, i kako bi nas upozorio na njih. No mi nemamo samo pisanu riječ, nego i Duha Svetoga, koji nas osposobljava za to da razumijemo Riječ i provjeravamo naučavanja ljudi. Učitelji prolaze, ali Sveti Duh ostaje. I naučavanje najboljeg učitelja je samo djelomično, ali Sveti Duh nas može naučiti „o svemu“. Naučavanja najboljih učitelja mogu ponekad biti pomiješana s nečime što je netočno, ali naučavanje Svetog Duha „istinito“ je i „nije laž“. Cilj svih lažnih učitelja jest zavesti vjernike da odbace istinu; učinak naučavanja Svetoga Duha jest dovesti vjernike do toga da ostanu u istini kako je ona utvrđena u Kristu od početka.

Božanski život očitovan u vjernicima

(1. Ivanova 2,28-3,23)

Nakon što nam je predočio različite razine uzrasta u kršćanskom životu, apostol nam, nastavljajući i dalje govoriti o životu kao glavnoj temi, predočuje vječan život onako kako se on očituje na djelu kod vjerenika. Apostol nam je već predočio praktičnu pravednost i ljubav kao značajke naravi vječnoga života. Te osobine bile su savršeno izražene u Kristu te bi sada trebale obilježavati i život vjernika. Štoviše, ako je očitovanje tih vrlina praktičan dokaz posjedovanja života, odsutnost tih vrlina razotkrit će svaku lažnu umišljenost o životu.

U ovom dijelu poslanice apostol nam najprije predočuje Kristovo pojavljivanje, kao ono što bi trebalo upravljati našim praktičnim životom (2,28-3,3).

Zatim nam predočuje značajke novoga života po kojima se Božja djeca razlikuju od djece đavlove, naime, pravednost i ljubav (3,4-16)

Naposljetku on te istine primjenjuje na praktičan život vjernika (3,17-23).

a) Praktičan život u odnosu na Kristovo pojavljivanje (2,28 – 3,3)

U prethodnom dijelu poslanice apostol je gledao unatrag, na ono što smo čuli „od početka“. Ovaj novi dio započinje gledanjem prema naprijed, na Gospodinov dolazak.

(Red. 28). Ovaj redak je poveznica između prethodnog dijela i onoga što slijedi. On sažima prethodni dio pozivajući čitavu Božji obitelj ovim riječima: „A sada, djeco, ostanite u njemu.“ Jedina sigurna zaštita protiv svijeta i protukršćanskih učitelja o kojima je govorio jest ostati u istini kakva je bila savršeno očitovana u Kristu „od početka“. No to apostola vodi do toga da ukaže i na Kristov dolazak, jer jednako je važno ostati u Njemu i zato da bi naše ponašanje bilo u skladu s Njegovim pojavljivanjem. Stoga je istaknut Kristov dolazak, kako bi on određivao i provjeravao naš praktičan život.

Apostol želi da hod vjernikâ bude takva karaktera da u njima ne bude ništa zbog čega bi se trebali postidjeti za Kristova dolaska, kada se, na posljetku, bude očitovale „kakve su vrste“ naše riječi, naši putovi, naša djela, te se objelodane tajne pobude srca (1 Kor 3,13; 4,5; 2 Iv 8). No, nažalost, kako mnogo toga ima u našim riječima, našim putovima i našem hodu što čak nastojimo opravdati ili ispričati, ali što bismo smjesta osudili ako bismo to prosuđivali u svjetlu Kristova pojavljivanja i slave.

U redcima koji slijede (2,29-3,3) apostol nam predočuje naše povlastice i ono što je Bog milostivo providio kako bismo mogli hoditi na način koji odgovara Kristu te da se ne bismo postidjeli za Njegova dolaska.

(Red. 29). Kao prvo, apostol pokazuje da je ispravno kršćansko ponašanje uvijek ishod nove naravi koju su vjernici primili novim rođenjem. To je ista narav koja je bila u Kristu i koja donosi iste plodove pravednosti te tako pruža dokaz da je vjernik

rođen od Boga.

(1. Ivanova 3,1). Kao drugo, apostol nas podsjeća da smo pozvani u odnos s Bogom kao njegova djeca te da smo, kao takvi, predmet Očeve ljubavi. Općenito je poznato da u svakom odnosu postoji osobita naklonost i da upravo ta naklonost, svojstvena za određeni odnos, daje ljepotu i karakter tome odnosu. Pozvani smo promotriti tu ljubav koja je bila savršeno izražena u Kristu na Zemlji i darovana je vjerniku. Kada je Krist bio ovdje, bio je predmet Očeve ljubavi i mržnje svijeta. On je otišao, ali ostavio je ovdje one koje je postavio u isti položaj kao što je bio i njegov, pred Ocem i pred svijetom. U svojoj molitvi Gospodin je mogao reći: „Ti si ... ljubio njih kao što si ljubio mene“ (Iv 17,23). I opet: „Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije negoli vas“ (Iv 15,18). Kako je dobro, dakle, u potpunosti spoznati da smo ljubljeni od Oca kao što je bio ljubljen Krist te da je naša povlastica dijeliti s Kristom njegovu odbačenost od svijeta.

(Red. 2). Treća velika istina je blažena nada vezana uz odnos u koji smo postavljeni. Krist će se pojaviti i, kada se on pojavi, „bit ćemo poput njega, jer ćemo ga vidjeti kao što on jest.“ Na Zemlji je Krist bio čovjek bola i upoznat s patnjama; njegovo lice je bilo izobličeno više negoli ikojem čovjeku i njegovo obličje više negoli u sinova ljudskih. U pogledu nas još se nije očitovalo što ćemo biti, jer nosimo obilježja starenja, briga i žalosti, ali očekujemo njegovo pojavljivanje. Apostoli su na trenutak vidjeli njegovu slavu na gori preobraženja, a mi ga vjerom vidimo „kao što on jest“, ovjenčanog slavom i čašću te „znamo“ da ćemo biti poput njega, i to ne kao što je on bio, nego „kao što on jest“.

Povrh toga, kada budemo poput njega, vidjet ćemo ga licem u lice. Dok smo još u ovim uniženim tijelima, bilo bi nam nepodnošljivo vidjeti ga kao što jest. Sâm apostol Ivan je pao do njegovih nogu kao mrtav kada je na otoku Patmosu vidio Gospodina u njegovoj slavi. Kada pak napokon budemo poput njega,

Kakva radost bit će to,

Gledat' lice Njegovo;

Njega koji nas je ljubio

I kroz mračnu noć nas k sebi doveo.

(Red. 3). Ako, dakle, hodimo u pravednosti, sukladno značajkama nove naravi, ako kao djeca hodimo u svjesnosti Očeve ljubavi, ako se držimo odvojenima od svijeta koji nije upoznao Krista, ako hodimo radujući se u nadi da ćemo kada se Krist pojavi biti poput njega, onda se zasigurno nećemo postidjeti pred Njim za njegova dolaska, jer svatko to ima tu nadu u njemu, čisti se kao što je on čist.

Naša nada je u Kristu, jer samo njegovom ćemo snagom na posljetku postati „poput njega“, kao što i čitamo: „Koji će, prema djelotvornosti kojom sebi može i sve podložiti, preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suobličiti ga svome slavnome tijelu“ (Fil 3,21). Bez Njegova izvršenog djela u prošlosti ne bi moglo biti uređeno svako pitanje između naše duše i Boga; bez Njegove djelatnosti na nebesima u sadašnjosti ne bismo mogli biti održavani dan za danom; bez Njega ne bi mogla biti

izvršena ni posljednja velika promjena – naše proslavljanje; kada pak budemo u slavi, trebat ćemo ga svu vječnost. Naš blagoslov, naša radost, naše sve, zauvijek su vezani uz Krista.

Nadalje, iščekujući tu posljednju veliku promjenu, onaj tko ima tu nadu u Kristu u moralnom će smislu postati poput Njega. Ta nada će imati preobražavajući učinak. Još nismo čisti kao što je On čist, ali blagoslovljen učinak te nade bit će to da nas očuva od zla te da nas čisti sukladno savršenom mjerilu čistoće predočenom u Njemu.

b) Značajke novoga života po kojima se Božja djeca razlikuju od djece đavlove (3,4-16)

Ovaj dio poslanice jasno pokazuje da se novi život koji posjeduju Božja djeca, nasuprot bezakonju i mržnji, što obilježava djecu đavlovu, očituje u hodanju (življenju) obilježenom pravednošću i ljubavlju. U redcima 4-9 apostol govori o pravednosti nasuprot bezakonju; u redcima 10-23 govori o ljubavi nasuprot mržnji.

(Red. 4). Apostol najprije suprotstavlja bezakonje stare naravi i pravednost nove naravi koju imaju vjernici rođeni od Boga. On ustvrđuje: „Tko god čini grijeh, čini i bezakonje, jer grijeh je bezakonje“ (JND). Grijeh nije samo kršenje poznatog zakona, kao što to pogrešno prevodi Autorizirana verzija (ondašnji naziv za KJV prijevod, op. prev.). Načelo grijeha je bezakonje, ili vršenje vlastite volje, neovisno o bilo kojem zakonu. „Grijeh je postupanje bez kočnica zakona ili ograničenja postavljenih autoritetom nekog drugog – postupanje po svojoj vlastitoj volji“ (JND).

(Red. 5). Nakon što je definirao grijeh, apostol se odmah okreće Kristu kako bi nam predočio Onoga u kome „nema grijeha“. Kada je postao tijelom, u potpunosti je bio podložan Očevoj volji. Dolazeći na svijet mogao je reći: „Evo, dolazim, Bože, činiti volju tvoju“ (Heb 10,9). Prolazeći svijetom mogao je reći: „Ne tražim svoju volju, nego volju Oca koji me je poslao“ (Iv 5,30). Odlazeći iz svijeta mogao je reći: „Ne moja volja, nego tvoja neka bude“ (Lk 22,42). Znamo i to da su po Božjoj volji vjernici posvećeni prinosom tijela Isusa Krista jedanput zauvijek (Heb 10,10). Stoga apostol može reći: „On se pojavio da odnese naše grijehe.“ U Njemu, dakle, nije bilo grijeha, ili načela bezakonja.

(Red. 6). Kada imamo udjela u toj naravi, i ako ostanemo u Njemu, nećemo griješiti. Oстати u Kristu znači vidjeti ga vjerom, poznavati ga iz iskustva i hoditi pod Njegovim utjecajem. Onaj tko griješi nije ga vidio niti ga upoznao. Apostol tako suprotstavlja te dvije naravi: suština stare naravi je bezakonje, a nova narav ne može griješiti. Te dvije naravi nalaze se u vjerniku jedna uz drugu; zato apostol u jednome odjeljku veli: „Ako kažemo da nemamo grijeha, sami sebe varamo“ (1 Iv 1,8), a ovdje: „Tko god griješi, nije njega vidio niti ga upoznao.“

(Red. 7). Zatim smo upozoreni protiv svakog zavodjenja. Posjedovanje nove naravi ne dokazuje se onime što ljudi ispovijedaju, nego načinom na koji postupaju. „Onaj koji čini pravdu, pravedan je, kao što je on pravedan.“ Ako imamo udjela u Njegovu životu to će se pokazati po hodu obilježenom pravdom, kao što je On pravedan.

(Red. 8). Suprotno onome tko čini pravdu i rođen je od Boga, „onaj tko čini grijeh, od

đavla je.“ Vjernik zbog nemarnosti može, nažalost, pasti u grijeh; ali onaj tko živi u grijehu jasno pokazuje da ima istu narav kao i đavao, koji griješi od početka svoga postojanja. Sin Božji se pojavio da razori djela đavlova, kako bi vjernici, koji imaju novu narav, mogli doći pod vlast Krista te, ostajući u Njemu, djelovati u pravdi, kao što je i On pravedan.

(Red. 9). Suprotno onome tko pokazuje da je od đavla zato što čini grijeh, onaj tko je rođen od Boga ne čini grijeh. U njemu je novo sjeme – božanski život – i taj život koji on ima kao rođen od Boga, ne može griješiti. Istinito je da je tijelo u vjerniku; ali nova narav je bezgrešna narav i vjernik je prikazan kao poistovjećen s tom novom naravlju.

(Rd. 10.11). S desetim retkom apostol prelazi na govor o ljubavi. Pokazao je da se Božja djeca od djece đavlove razlikuju po „pravdi“ nasuprot „bezakonju“. Sada pokazuje da je „ljubav“ nasuprot „mržnji“ druga glavna značajka nove naravi. Od početka Kristova očitovanja u svijetu čuli smo da trebamo ljubiti jedan drugoga. I kao što je apostol već usmjerio naše misli prema Kristu kao Onome u kome je pravda bila savršeno izražena (rd. 5-7), tako nas sada podsjeća na poruku koju smo čuli o Kristu, jer u Njemu vidimo savršeno predočenu božansku ljubav.

Kristov život iskazan u vjerniku vodit će nas ne samo k izbjegavanju grijeha, nego i k očitovanju novog života tako da ljubimo jedan drugoga. Istinito je rečeno: „Čisto ljupka narav može se naći kod pasa i drugih životinja, jer to je životinjska narav; ali bratska ljubav je potaknuta božanskom pobudom. Ljubim ih jer su Božji. Imam zajedništvo s njima u onome što je božansko. Čovjek ne mora biti nimalo ljubak po naravi pa ipak može ljubiti braću svim svojim srcem; drugi pak može biti vrlo ljubak, a da uopće nema ljubavi za njih“ (JND).

(Rd. 12). U Kajinu su predočena dva zla načela. Imajući udio u naravi onoga zloga, mrzio je svoga brata; a korijen njegove mržnje bilo je bezakonje koje je obilježavalo njegov vlastit život, nasuprot pravdi koja je obilježavala djela njegova brata.

(Rd. 13). Svijest o tome da su Abelova djela bila dobra a njegova vlastita zla, raspirila je ljubomornu mržnju u Kajinovu srcu. Ne trebamo se, stoga, čuditi ako svijet iz istog razloga mrzi vjernike.

(Rd. 14). Svijet, kojemu je Sotona knez, obilježen je bezakonjem i mržnjom te se nalazi u stanju moralne smrti. Ali „mi“, to jest vjernici, „znamo da smo prešli iz smrti u život, zato što ljubimo braću.“ Ljubav je praktičan dokaz božanskoga života. Susretnemo neko Božje dijete koje nam je dosad bilo potpun tuđinac, koje je po društvenom položaju možda daleko ispod nas, ili pak iz najnižih slojeva društva, ili je možda iz druge zemlje i govori drugim jezikom, no naša uzajamna ljubav se odmah očituje i osjećamo povezanost bližu negoli s našim rođacima po tijelu. Razlog je jednostavan: imamo isti život – vječan život – s istim zajedničkim središtem – Kristom; imamo iste zajedničke osjećaje prema Kristu i iste čežnje za Kristom.

(Rd. 15.16). Apostol nam zatim pokazuje krajnje posljedice mržnje, nasuprot najvećem izražaju ljubavi. Mržnja će, ako je se ne suzbije, dovesti do ubojstva. Onaj tko mrzi u duhu ubojica je, a nijedan ubojica nema u sebi vječan život.

Nasuprot tome, u Kristu vidimo savršen izražaj ljubavi u tome što ga je Njegova ljubav vodila da položi svoj život za nas. Imajući njegov savršen primjer, trebali bismo biti spremni, u snazi novoga života koji je obilježen ljubavlju, polagati svoje živote za braću. To ne znači nužno stvarnu smrt, nego gubitak života ovdje dolje radi Krista (Mt 16,25).

Tako nas se u ovom odjeljku podsjeća da je pali čovjek pod vlašću smrti, obilježen bezakonjem, mržnjom i nasiljem. Čovjek bezakonik uvijek je sebičan, želi samo zadovoljiti samoga sebe vršeći vlastitu volju, bez ikakvih ograničenja. To neminovno vodi do mržnje prema svakome tko se usprotivi njegovoj volji; a mržnja vodi do nasilnih djela te se u krajnjem obliku izražava ubojstvom.

To su zla načela koja su prvi put bila objelodanjena kod Kajina i od tada stalno obilježavaju povijest ovoga svijeta. Na samom početku čovječanstva ljudi su odbacili Boga kao središte svojih misli; postali su usredotočeni na same sebe. Kada su napustili Boga nije više bilo veze koja bi ih držala zajedno pa je ishod bio to da su se raspršili. Narodi na koje su se podijelili postali su usredotočeni sami na sebe; svaki od njih nastojao je vršiti svoju volju, a posljedica je bila to da su mrzili sve koji su im se usprotivili. Tako se među narodima stvorila ljubomora i mržnja koja je dovela do nasilja i rata.

Sva bijeda svijeta može se, dakle, povezati s ozbiljnom činjenicom da je čovjek postao središte samome sebi, neovisan o Bogu, ili „bezakonik“. Jasno je, dakle, da je sav svjetski sustav obilježen s ovo troje: bezakonjem, mržnjom i nasiljem.

Nasuprot ovome svijetu grijeha, Bog ukazuje na sasvim novi svijet – dolazeći svijet – u kojemu je središte Krist i, budući da poprima obilježja od Krista, obilježen je pravdom, ljubavlju i predavanjem samoga sebe. Da bismo ušli u Božji novi svijet blagoslova, moramo poznavati Krista koji je od početka. Zato apostol tako često ističe „ono što je bilo od početka“ (1;1; 2,7.13.14). Ovaj izraz, karakterističan za spise apostola Ivana, ukazuje na to da je od trenutka Kristova dolaska na ovu pozornicu nastao sasvim nov početak. Od tada čitav sustav svijeta počinje prolaziti, a na vidiku se pojavljuje ono što ostaje: „Svijet prolazi i požuda njegova, ali onaj tko čini volju Božju ostaje zauvijek“ (1 Iv 2,17). Krist je središte Božjeg ogromnog svijeta blagoslova. On je Riječ života, Onaj koji je savršeno očitovao Boga. Promatramo Krista i vidimo da je Bog svjetlo i da je Bog ljubav. Štoviše, Krist ne donosi samo Boga na svjetlo, nego vjernika osposobljuje za to svjetlo svojom krvlju koja čisti od svakoga grijeha.

Ako je Krist središte Božjeg novog svijeta blagoslova, sve u tome svijetu mora ovisiti o Njemu. Postoje različiti krugovi blagoslova, ali On je središte svega: najprije kršćanskoga kruga; zatim će Izrael biti obnovljen i blagoslovljen; naposljetku će poganski narodi ući u blagoslov tisućgodišnjeg kraljevstva. Tajna blagoslova za svaki krug bit će u tome da su svi izliječeni od bezakonja tako što su dovedeni u ovisnost o Kristu.

Nakon što je predočio Krista od početka kao veliko središte novog Božjeg svemira, apostol pokazuje kako je Bog djelovao prema vjernicima da ih uvede u blagoslov. Po suverenoj milosti *rođeni smo* od Boga, dovedeni smo u *odnos s Bogom, ljubljeni* smo ljubavlju koja je svojstvena tom odnosu i, naposljetku, pojaviti ćemo se u

sličnosti Kristu. Do tada ćemo, budući da ostajemo u Kristu, biti obilježeni pravdom, ljubavlju i žrtvovanjem samih sebe, što se u najuzvišenijem obliku izražava u polaganju naših života za našu braću.

c) Provođenje ljubavi u djelo i učinci toga (rd. 17-23)

(Rd. 17.18). Apostol ovaj odjeljak svoje poslanice zaključuje praktičnom primjenom istina o kojima je govorio. Budući da imamo tijelo (grešnu narav) u sebi, skloni smo tvrditi da ljubimo, to jest ljubiti riječju i jezikom. No naša djela pokazat će jesu li naše riječi istinite. Ako vidimo brata u potrebi pa odbijemo pomoći mu, premda je u našoj moći da to učinimo, bit će očigledno da je naše ispovijedanje ljubavi isprazno.

(Rd. 19-21). Hodimo li u ljubavi, bit ćemo slobodni i sretni u svojem ophođenju s Bogom. Dijete koje je svjesno da se ne pokorava željama svoga oca ne može biti sretno u očevoj prisutnosti. Ako nas osuđuje naša savjest, znamo da Bog zna sve. On savršeno zna što opterećuje našu savjest i sve dok to zlo ne bude priznato i osuđeno pred Bogom ne možemo uživati zajedništvo s Njim, niti možemo imati pouzdanje u pristupanju Njemu.

Ovdje nije riječ o vječnom oprostjenju ili spasenju, jer apostol piše onima kojima jest oprošteno i koji su u odnosu kao djeca. Riječ je o sposobnosti hodanja u sretnoj slobodi s Bogom kao djeca. Da bismo imali to pouzdanje, moramo hoditi tako da nas naše srce ne osuđuje zbog toga što smo zatajili u pogledu praktične ljubavi.

(Rd. 22.23). Hodanje u sretnom pouzdanju da činimo ono što je ispravno u Njegovim očima dat će nam veliku slobodu u pristupanju Ocu u molitvi. Držeći njegove zapovijedi iskat ćemo sukladno Božjoj volji i moći ćemo računati s odgovorom na svoje molitve. Bilo da je riječ o vodstvu na našem putu ili o snazi potrebnoj da nadvladamo neku zamku, ili o potpori milosti u nekoj kušnji, tražit ćemo i primit ćemo od Onoga čija je snaga jednako velika kao i njegova ljubav i čije je uho uvijek otvoreno za vapaj njegove djece.

Njegove zapovijedi mogu se sažeti u vjeru u njegova Sina, Isusa Krista, i ljubav jednoga prema drugome. U duhu tih zapovijedi je apostol Pavao mogao zahvaljivati za svete u Kolossi te s pouzdanjem moliti za njih, rekavši: „Jer smo čuli za vašu vjeru u Kristu Isusu i za ljubav koju imate prema svima svetima“ (Kol 1,4).

Ostajanje u Bogu i Bog u nama

(1. Ivanova 3,24-5,5)

Apostol je predočio dvije velike značajke nove naravi – pravednost i ljubav. Opomenuo nas je da živimo praktičan život ljubavi kako bismo mogli hoditi u uzdanju pred Bogom. Sada pak pokazuje da je hod obilježen praktičnom ljubavlju jednoga prema drugome i uzdanjem pred Bogom moguć samo ako ostanemo u Bogu i ako Bog ostane u nama. Čitanjem ovog odjeljaka postat će nam jasno da su to glavne istine u ovom dijelu poslanice. U 1. Ivanovoj 3,24 apostol piše: „Onaj koji čuva njegove zapovijedi, u njemu ostaje, i on u njemu“; A u 1. Ivanovoj 4,12: „Ako ljubimo jedan drugoga, Bog u nama ostaje“; u 13. retku: „Po ovome znamo da u njemu ostajemo i on u nama“; u 15. retku: „Tko god ispovijedi da je Isus Sin Božji, Bog u njemu ostaje, i on u Bogu“; u 16. retku: „Onaj tko ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog u njemu“.

(Red. 24). Ovaj odjeljak započinje predočavanjem neizmjerne povlastice koju je Bog dao vjerniku, putem koje je moguće da on ostane u Bogu, i Bog u njemu. Ako hodimo u poslušnosti Bogu, ostat ćemo u njemu. To zasigurno znači da ostajemo u nepomućenom uživanju svega što Bog jest u svojoj ljubavi, snazi i svetosti te tako hodimo pred njim s pouzdanjem. Štoviše, Bog po svome Duhu stanuje u nama, tako da nemamo samo život, nego imamo i snagu za življenje života ljubavi i zajedništva.

(1. Ivanova 4,1-6). Prije negoli nastavi s ovom važnom temom, apostol nas u umetnutom odjeljku upozorava na lažne duhove. Oni postoje u svijetu i nužno je upozoriti vjernike na njih. Upozoreni smo na nužnost provjeravanja duhova po kojima ljudi govore, kao i na to da se čuvamo prosuđivanja ljudi samo na temelju njihova ispovijedanja. Mnogi koji tvrde da su Božji proroci, zapravo su u lažni proroci koji govore potaknuti zlim duhovima. Iz riječi samoga Gospodina znamo da je lažan prorok onaj koji po svemu izgleda kao da je jedna od njegovih ovaca, jer dolazi u ovčjem odijelu, ali iznutra je grabežljivi vuk koji želi uništiti ovce (Mt 7,15).

Apostol nam tada daje tri glavne prosudbe po kojima ćemo moći utvrditi razliku između duha istine i duha zablude:

(Rd. 2.3). Prva i najveća prosudba je ono što se tiče samoga Krista. Po njihovom stavu prema Kristu možemo provjeriti govore li ljudi po Duhu Božjem. Pitanje za provjeru glasi: Ispovijedaju li da je Isus Krist došao u tijelu? Oni, doduše, mogu ispovijedati da je Isus Krist istinski čovjek i uzoran čovjek, no ispovijedaju li da je On „došao u tijelu“, odnosno da je, zbog toga, božanska Osoba te je postojao prije negoli je došao u tijelu? Štoviše, ispovijedati da je Isus Krist došao u tijelu ne znači samo priznati istinu o Njegovoj Osobi, nego i osobno mu se pokloniti u pokornosti kao Gospodinu. Lažan učitelj neće ispovijedati ni istinu o Njegovoj Osobi, niti pak će ga priznati kao Gospodina te će tako dokazati da on nije od Boga i da govori po lažnom duhu, po duhu antikrista koji je već sada u svijetu.

(Red. 4). Kada se otkriju ti lažni duhovi, vjernik ih može nadvladati po Svetome Duhu, koji stanuje u njemu, jer Sveti Duh je veći od duha antikrista, koji je u svijetu.

(Red. 5). Drugo: lažne duhove možemo otkriti po njihovoj povezanosti sa svijetom.

Jesu li oni omiljeni u svijetu? Svaki lažan duh je od svijeta i govori svjetski te je, zbog toga, usklađen s mislima i načelima svijeta. Kada tako govore, svijet ih sluša. Jasno je da ništa što je uistinu od Boga neće biti omiljeno u svijetu, jer znamo da sve što je u svijetu nije od Oca (1 Iv 2,16). Svaka propovijed ili vjerska knjiga koja je omiljena u svijetu osuđena je na to da ne naučava istinu, i to upravo u onoj mjeri u kojoj je omiljena. Kako bi na temelju ovog jednostavnog ispita vjernici smjesta mogli razotkriti mnoge današnje vjerske pokrete!

(Red. 6) Treće: posljednja prosudba za razotkrivanje duha zablude nalazi se u pitanju: Prihvaćaju li apostolski nauk? Apostol veli: „Mi smo od Boga: onaj tko poznaje Boga, nas sluša; onaj tko nije od Boga, ne sluša nas.“ Kako mnogo suvremenih nevjernih kritičara odbacuje naučavanja apostola smatrajući ih samo „ivanovskim“ ili „pavlovskim“ doktrinama koje treba smatrati mišljenjima ljudi s ograničenom spoznajom te ih, zbog toga, prihvatiti ili odbaciti sukladno tome slažu li se sa suvremenim gledištima koja su, kako se smatra, ishod veće prosvjećenosti.

Svakako da možemo rasti u spoznaji istine koja je bila objavljena, ali ne može biti razvoja ili napretka u samoj istini koja je dana po nadahnuću. Iz toga slijedi da su ovim ozbiljnim odjeljkom oni koji odbacuju apostolski nauk u potpunosti osuđeni kao oni koji „nisu od Boga“, jer apostol po nadahnuću može reći: „Onaj tko nije od Boga, ne sluša nas.“

Tako možemo razlikovati duha zablude i duha istine i sposobni smo izbjeći lažne proroke, lažne sustave i lažne duhove, koji su danas prošireni u kršćanstvu, postavljajući ova jednostavna pitanja:

Kakav je njihov stav prema Kristu?

Jesu li omiljeni u svijetu?

Prihvaćaju li apostolski nauk?

Nakon što je vjernik provjerio duhove i ustanovio da su antikršćanski, bit će siguran samo ako se prema njima odnosi kao prema zlama i potpuno ih odbaci. Istinито je bilo rečeno: „Čim se otkrije zloduh, postoji samo jedan način – odnositi se prema zloduhu kao zloduhu. Prihvati li se taj način, on će biti nemoćan pred Isusovim imenom; ali ako posegnemo za nekim drugim načinom, ako iskažemo ljudsku obazrivost, ako smo ljubazni s poslanicima neprijatelja, uskoro ćemo se naći u stanju slabosti pred Sotonom, jer Bog neće moći biti s nama na putu koji smo izabrali“ (JND).

Nakon ovog ozbiljnog upozorenja apostol se ponovo vraća na glavni predmet ovog dijela poslanice, koji nam je predočio već u posljednjem retku trećeg poglavlja – ostajanje u Bogu i Bog u nama. Kako bi te važne istine postale praktična stvarnost za nas, apostol predočuje Božju ljubav na trojak način. Najprije, u redcima 7 do 11, govori o Božjoj ljubavi *prema nama*, koja uređuje svako pitanje naše prošlosti. Kao drugo, u redcima 12 do 16, predočuje Božju ljubav *u nama*, koja upravlja našim životom i svjedočanstvom u sadašnjosti. Naposljetku, u redcima 17 do 19, govori o Božjoj ljubavi *s nama* u pogledu budućnosti.

(Rd. 7.8). *Božja ljubav prema nama*. Radujući se tom novom životu apostol vjernike oslovljava s „ljubljeni“ te veli: „Ljubimo jedan drugoga.“ Kako bi potaknuo našu ljubav jednoga prema drugome podsjeća nas na ono što Bog jest i što je učinio. Bog je ljubav i Bog je postupao prema nama u ljubavi. Stoga postoji dvostruka pobuda da ljubimo jedan drugoga. Prvo: sama Božja narav je ljubav i, budući da smo rođeni od Boga, imamo udio u njegovoj naravi. Ljubeći jedan drugoga praktično dokazujemo da smo rođeni od Boga i da Boga poznajemo. Ako nemamo ljubavi za braću, to bi bio dokaz da ne poznajemo Boga.

(Rd. 9.10). Druga velika pobuda na to da ljubimo jedan drugoga je „Božja ljubav prema nama“. Nemamo samo tvrdnju da je Bog ljubav, koliko god je to istinito, nego imamo i *očitovanje* Božje ljubavi prema nama. Dok nismo bili nanovo rođeni bili smo mrtvi Bogu i mrtvi u svojim grijesima. Kako bismo mogli živjeti i imati oproštene grijeha, Bog je očitovao svoju ljubav prema nama tako što je poslao „svoga jedinorođenoga Sina u svijet da živimo po njemu“ te je, nadalje, „poslao svoga Sina da bude pomirbena žrtva za naše grijeha.“

(Red. 11). Ako je, dakle, Bog tako očitovao svoju ljubav prema nama, i mi koji smo rođeni od Boga „trebamo ljubiti jedan drugoga“. Ta ljubav prema braći nije samo neki naravan osjećaj, kakav se može naći čak i kod divljih životinja. To je ljubav koja proistječe iz posjedovanja božanske naravi, ljubav koja je bila pokazana prema nama dok smo još bili mrtvi u svojim grijesima. Zbog toga je to ljubav koja se može uzdići iznad svakog zla i iznad svega pogrešnoga što mogu ustanoviti kod brata. Ne ljubim ga zbog toga što on jest, nego zbog naravi koju imam, koja je ljubav. Tu je istaknuta misao da se trebam izdići iznad svega što je nezadovoljavajuće i nedolično kod mog brata, jer je Bog ljubio mene dok sam bio krajnje nedoličan.

(Rd. 12.13). *Božja ljubav u nama*. Nakon što je govorio o Božjoj ljubavi prema nama, apostol prelazi na Božju ljubav koja je „u nama usavršena“. S time je povezana velika istina o Duhu koji nam je dan. To je više negoli posjedovanje nove naravi, jer Duh je božanska osoba. „Boga nitko nikada nije vidio“; ali mi znamo da ga je „jedinorođeni Sin, koji je u Očevu naručju“, objavio. Ta Božja objava putem Sina postaje po Svetome Duhu stvarnost za naše duše, jer Duh Sveti svjedoči za Krista, podsjeća nas na ono što je Krist rekao te uzima ono što je Kristovo i to nam pokazuje (Iv 14,26; 15,26; 16,14). Savršenstvo ljubavi, najveća povlastica koju ljubav može dati, jest to da „ostanemo u Njemu i On u nama“.

(Red. 14). Štoviše, ako Božji Duh svjedoči za Krista i Božju ljubav pokazanu u Kristu, ishod prihvaćanja tog svjedočanstva bit će svjedočenje vjernika svijetu da je „Otac poslao Sina da bude Spasitelj svijeta.“ Gospodin je svojim učenicima rekao: „Duh istine, koji od Oca izlazi, on će svjedočiti za mene; i vi ćete svjedočiti, jer ste od početka sa mnom“ (Iv 15,26.27).

Božja ljubav prema nama i nova narav u nama, koja je ljubav, vodit će nas u snazi Duha da ljubimo jedan drugoga i da svjedočimo svijetu da je Otac poslao Sina da bude Spasitelj svijeta.

(Rd. 15.16). Nadalje, znamo da Duh Božji prebiva u nama, i to ne samo po iskustvima koja nam je dao, nego nam Riječ jamči njegovu prisutnost u svakom vjerniku; jer čitamo: „Tko god ispovijedi da je Isus Sin Božji, Bog u njemu ostaje i on

u Bogu.“ Mi ponekad, nažalost, možemo živjeti tako neoprezno da nismo svjesni toga da je Bog u nama po svome Duhu. Možemo ožalostiti Duha i utišati ga, tako da vrlo malo uživamo ljubav koju Bog ima prema nama. Ako pak hodimo u snazi neožalošćenog Duha, vjerom ćemo iskusiti ljubav koju Bog ima prema nama te ćemo, ostajući u ljubavi, ostati u Bogu i Bog u nama.

(Rd. 17-19). *Božja ljubav s nama.* Nakon što je govorio o Božjoj ljubavi koja je „usavršena u nama“, apostol sada govori o ljubavi koja je „usavršena s nama“ (JND). Apostol piše tako u pogledu budućnosti, to jest dana suda. Božja ljubav uklanja svaki strah u pogledu budućnosti pokazujući nam da kakav je Krist, takvi smo i mi na ovome svijetu. Kao vjernici smo tako oslobođeni od svojih grijeha i osude koju oni zaslužuju, kao što je i sâm Krist. Kada se budemo pojavili pred Kristovim sudištem imat ćemo proslavljena tijela i bit ćemo poput Njega; no već sada, dok smo još na ovome svijetu, slobodni smo od svojih grijeha kao što je i On. Naša pravednost pred Bogom utemeljena je na Kristu u slavi. Ne trebamo gledati u vlastita srca kako bismo znali jesmo li oslobođeni osude, nego gledamo u Krista i vidimo da je On tako slobodan od svih naših grijeha i osude, koje je nosio na križu, da je sada u slavi.

Savršena ljubav, dakle, izgoni strah. Oslobođeni straha, koji sa sobom nosi muku, usavršeni smo u ljubavi, zato što naša ljubav proizlazi iz Njegove velike ljubavi prema nama: „Mi ljubimo njega zato što je on prvi ljubio nas.“

(Rd. 20.21). Nakon što je govorio o našoj ljubavi prema Bogu, apostol nam odmah daje i probni kamen za provjeru stvarnosti ljubavi prema Bogu. Onaj tko bi rekao da ljubi Boga, dok bi istodobno mrzio svoga brata, pokazao bi se lašcem. Boga, zapravo, nismo vidjeli, ali možemo vidjeti nešto od Boga u svome bratu; a ako nas Božje vrline u svetima ne pobuđuju na ljubav, očito je da ne ljubimo Boga. Božja je volja da „onaj tko ljubi Boga, ljubi i brata svojega.“

1. Ivanova 5

(Rd. 1-5). Nadalje, nema nikakvih dvojba oko toga tko je naš brat, jer nam apostol u nastavku daje obilježja onoga tko pripada Božjoj obitelji.

Prvo: naš brat je onaj tko je dokazao da je rođen od Boga tako što vjeruje da Isus jest Krist.

Drugo: budući da je rođen od Boga, on ljubi Boga i sve one koji su rođeni od Boga, to jest Božju djecu.

Treće: budući da ljubi Boga, on drži Božje zapovijedi; a one nisu tegobne, jer Njegova velika zapovijed je da ljubimo svoga brata.

Četvrto: onaj tko je rođen od Boga, putem vjere pobjeđuje svijet. Kao oni koji smo rođeni od Boga, nismo više od ovoga svijeta; kao što je i Gospodin mogao reći: „Oni nisu od svijeta, kao što ni ja nisam od svijeta.“ Mi pripadamo drugome svijetu, kojemu je središte Krist, te vjerom gledamo taj svijet i izdižemo se iznad sadašnjeg zlog svijeta.

Naposljetku, kao peto, vjera koja pobjeđuje svijet jest vjera čiji je glavni predmet Krist – vjerujemo da „Isus jest Sin Božji.“

Svjedočanstvo dano Sinu

(1. Ivanova 5,6-12)

Prije završetka svoje poslanice apostol predočuje trostruko svjedočanstvo za Sina Božjega, Onoga putem kojega je vječan život dan vjernicima. To je svjedočanstvo vode, svjedočanstvo krvi i svjedočanstvo Duha.

(Red. 6). Isus, Sin Božji, došao je na svijet utjelovljenjem, ali je, da bi mogao blagosloviti grešnike i dati im vječan život, morao doći s vodom i krvlju. Drugim riječima, morao je umrijeti.

Njegov neizmjereno savršen život razotkrio je naše stanje i očitovao našu potrebu, ali je nije mogao zadovoljiti niti nam dati vječan život.

Da nije umro on bi, sukladno njegovim vlastitim riječima, zauvijek ostao sâm: „Ako zrno pšenice ne padne na zemlju i ne umre, ostaje samo; ali ako umre, donosi mnogo ploda“ (Iv 12,24).

I voda i krv što je potekla iz probodenog boka umrloga Krista svjedoče o njegovoj smrti i predočuju dva velika ishoda njegove smrti. Voda svjedoči o smrtnoj osudi koja je izrečena i izvršena nad tijelom, putem čega je vjernik očišćen od stare naravi. Razapeti smo s Kristom i imamo udio u životu uskrsloga Krista; smatramo se umrlima s Njim starome čovjeku, koji je pod vlašću grijeha. Tako smo očišćeni od stare naravi. Nadalje, on je došao k nama s krvlju. Njegovom smrću nismo samo očišćeni od staroga čovjeka, nego smo njegovom krvlju i opravdani od naših grijeha. Štoviše, na temelju njegove smrti i njegova uskrsnuća dan nam je Sveti Duh da nam svjedoči za Krista i učinkovitost njegove smrti.

(Rd. 7.8). Ako preskočimo 7. redak, koji je usvojen kasnijim umetanjem u izvorni tekst, opet su nam predočena ista tri svjedoka, ali ovaj put u redosljedu njihova svjedočanstva na zemlji. U 6. smo retku imali povijesni redosljed, po kojemu je Sveti Duh došao poslije Kristove smrti. Kada je pak riječ o svjedočanstvu nama, Sveti Duh se spominje prvi, jer po Duhu primamo svjedočanstvo o Kristovoj smrti te cijenimo vrijednost vode i krvi. Ovo troje, Duh, voda i krv, sjedinjuju se u jedno, zajedničko svjedočanstvo za Sina i učinkovitost njegova djela, i za blagoslov vječnoga života koji vjernik dobiva putem tog djela.

(Rd. 9.10). U ovim redcima apostol nas podsjeća da je svjedočanstvo o tim velikim istinama „Božje“. Ako primamo svjedočanstvo od ljudi, koliko bismo više trebali primiti Božje svjedočanstvo za njegova Sina. Onaj tko vjeruje, po Duhu ima svjedočanstvo za Božju istinu. Budući da je Bog dao tako neosporno svjedočanstvo za svoga Sina, slijedi da „onaj tko ne vjeruje Bogu, učinio ga je lažljivcem.“

(Rd. 11.12). Sve te velike istine – Kristova smrt i prisutnost Duha u vjerniku – svjedoče za činjenicu da nam je Bog dao vječan život, a taj život je u njegovu Sinu. On je u nama kao dar; u Njemu je kao izvor. Pred Bogom ne može biti života izvan Sina. Imati Sina znači primiti istinu i imati Sina kao objekt na koji je usmjerena naša vjera. Onaj tko ne poznaje Sina, ili odbacuje istinu, nema Sina Božjeg i „nema života“.

Povjerenje u Boga

(1. Ivanova 5,13-21)

Poslanica završava izražavanjem povjerenja u Boga, što je praktičan ishod utvrđenosti u istini vječnoga života. Nastojanje protukršćanskih učitelja i lažnih proroka, protiv kojih apostol upozorava vjernike, jest to da uzdrmaju povjerenje vjernika u Boga. Glavni cilj apostolova poučavanja je utvrditi vjernike u istini i tako učvrstiti njihovo uzdanje u Boga da budu osposobljeni oduprijeti se onima koji bi ih htjeli zavesti na pogrešan put.

Uočljivo je da nam se u ovim posljednjim recima to uzdanje u Boga stalno predočuje opetovanom upotrebom izraza „znate“ i „znamo“ (rd. 13.15.18.19.20).

(Red. 13). Zavodnici su od početka nastojali odvratiti vjernike od istine koja im je bila predočena u Kristu, povezati ih sa svijetom i oslabiti apostolsko naučavanje prikazujući njihov autoritet upitnim. Nastojanje tih lažnih učitelja bilo je da vjernike liše spoznaje i uživanja njihovih povlastica. Da bi spriječio te zle utjecaje, apostol svoju poslanicu piše onima koji „vjeruju u ime Sina Božjega“, da „znaju“ da imaju vječan život.

(Rd. 14.15). To uzdanje u Boga izražava se u molitvi u svakodnevnom životu. „Ako što molimo po njegovoj volji, on nas čuje.“ A ako znamo da nas čuje, „znademo da imamo ono što smo od njega tražili.“ On, sukladno svojoj savršenoj ljubavi i mudrosti, pridržava sebi pravo odgovoriti na naše molbe u svoje vrijeme i na svoj način. S uzdanjem u Boga, koje je ishod novoga života, imamo povlasticu objavljivati Bogu svoje molbe, ali ne i naređivati mu kako će odgovoriti. On može procijeniti da je dobro da čekamo, ali, dok čekamo, imamo utjehu jer znamo da on čuje sve što tražimo i zna što je u skladu s njegovom voljom.

(Rd. 16.17). To uzdanje u Boga nas, nadalje, ne vodi samo do toga da se molimo za sebe same, nego i da druge zastupamo u molitvi. Mnoge bolesti koje dođu na Božji narod nipošto nisu kazna za neki grijeh, nego, kao u Lazarovu slučaju, služe za proslavljanje Boga (Iv 11,4). No postoje i Božji stegovni postupci s njegovim narodom; i ako znamo da je neki brat kažnjen od Boga nekom bolešću zbog nekog osobitog grijeha, možemo ga zastupati u molitvi ukoliko nije riječ o grijehu koji je na smrt.

Svaka nepravda je grijeh je i povlači za sobom posljedice stegovnog postupka, no te posljedice nisu uvijek na smrt. Osobite okolnosti određuju je li određeni grijeh na smrt ili nije. Mnogi su vjernici slagali, a nisu bili kažnjeni smrću; no u slučaju Ananije i Safire laž je uslijed okolnosti dobila na težini te je postala grijeh koji je na smrt.

(Red. 18). Zavodnici bi unatoč svega mogli reći: „Znamo da ne griješi tko je rođen od Boga.“ Znamo da kad smo rođeni od Boga imamo nov život, i taj nov život je savršen i Zli ga ne može dotaknuti. Tako Gospodin za svoje ovce može reći: „Ja im dajem život vječni; i neće propasti nikada i nitko ih neće oteti iz moje ruke“ (Iv 10,28). Živimo li životom novog čovjeka, nećemo griješiti, niti će nas Zli mučiti.

(Red. 19). Nadalje, budući da imamo nov život, znamo da smo od Boga te da tako možemo uočavati razliku između onih koji su rođeni od Boga i između okolnog svijeta, koji leži u Zlome (JND). Živeći u snazi novog života, nećemo samo umaknuti Zlomu, nego smo i izbavljeni od svijeta.

(Red. 20). Apostol utvrđuje naše uzdanje u Boga sažimajući velike istine poslanice. Znamo da je Sin Božji došao. To je velika istina s kojom poslanica započinje. Kada je došao, dao nam je potpuno razumijevanje – potpunu Božju objavu – kako bismo upoznali Istinitoga. Zatim nam poslanica govori da je poruka koju smo čuli od Sina ta da je Bog svjetlo i da je Bog ljubav. Štoviše, saznali smo da smo, putem dara vječnog života i Duha, „u Istinitome, to jest u Sinu njegovu, Isusu Kristu.“ Ta blagoslovljena osoba s kojom smo povezani je „Bog istiniti i život vječni.“ On je božanska osoba i u Njemu se savršeno očitovao vječan život.

(Red. 21). Naposljetku nas podsjeća da je sve što bi se ispriječilo između naših duša i Boga i ometalo uživanje života koji je glavna tema ove poslanice, u moralnom smislu idol. Cijela poslanica nastoji nas ohrabriti da živimo život koji imamo te tako budemo sačuvani od idola.

Druga Ivanova poslanica

Odbijanje lažnih učitelja

Već u doba apostola Ivana bili su se unutar kršćanstva pojavili protukršćanski učitelji i lažni proroci. Zbog toga je bilo vrlo važno da vjernici budno motre na istinski karakter onih koji nastupaju kao učitelji među Božjim narodom. Postojala je opasnost da se, s jedne strane, iskaže povjerenje lažnom učitelju te da se, s druge strane, odbaci pravog Božjeg slugu. Druga i treća poslanica apostola Ivana govore o tim teškoćama. Druga poslanica bila je napisana sa svrhom da upozori vjernike protiv primanja onih koji su poricali istinu o Kristu. Treća poslanica nas ohrabruje da primamo i pomognemo onima koji naučavaju istinu.

U obje ove kratke poslanice istina zauzima važno mjesto, jer samo ako učitelje provjeravamo istinom moći ćemo otkriti jesu li to lažni učitelji ili istinske Božje sluge.

(Red. 1). U ovoj drugoj poslanici apostol se obraća jednoj osobi, naime izabranoj gospođi i njezinoj djeci. On, dakle, govori o odgovornosti koju imamo kao pojedinci. Pobuda za pisanje ove poslanice upozorenja bila je ljubav, u čemu će mu se pridružiti i svi oni koji su upoznali istinu te su tako uvedeni u krug kršćanske ljubavi.

(Red. 2). Zatim je, kao drugo, bio potaknut pisati „radi istine, koja ostaje u nama i bit će s nama zauvijek. On nastoji sačuvati vjernike od prevaranata te istinu očuvati čistom od svake zablude.

(Red. 3). On želi da ta gospođa iskusi blagoslov milosti, milosrđa i mira „od Boga Oca i od Gospodina Isusa Krista, Sina Očeva, u istini i ljubavi“. Apostol tako ističe upravo one istine koje su doveli u pitanje zavodnici protiv kojih nas upozorava, kao što je to učinio već u prvoj poslanici. Štoviše, on želi da ti blagoslovi milosti, milosrđa i istine ne budu cijenjeni samo na ljudski način, nego i u duhovnom stanju u kakvom su bili ti vjernici kojima piše, koji su, naime, hodili u istini i ljubavi.

(Rd. 4-6). U slijedećim redcima apostol tu istinu i ljubav primjenjuje na naš praktičan život. Samo u onoj mjeri u kojoj smo utemeljeni u istini i ljubavi, i u skladu s time živimo, moći ćemo se oduprijeti lažnim učiteljima. Apostol piše onima koji poznaju istinu i u kojima prebiva istina (rd. 1.2). Sada se raduje što ih je našao da „hode u istini“. Da bismo izbjegli zabludu i odbili zavodnike, neće biti dovoljno samo poznavati istinu; moramo i provoditi istinu u život, prema zapovijedi koju smo primili od Oca. Iz prve poslanice znamo da je Očeva zapovijed „da vjerujemo u ime njegova Sina, Isusa Krista, i ljubimo jedan drugoga (1 Iv 3,23).

To što apostol piše nije neka nova zapovijed, nego ona koju smo čuli od početka. Ono što nam je od početka predočeno u Kristu bila je sva istina u pogledu božanskih osoba Oca i Sina te to da moramo živjeti u skladu s novom naravi ljubeći jedan drugoga.

Ljubav se, osim toga, pokazuje i u življenju u poslušnosti Očevim zapovijedima, po kojima smo pozvani živjeti u istini izraženoj u Kristu od početka. To znači življenje u svetosti i ljubavi, jer velike istine koje su objavljene u Kristu jesu: Bog je ljubav i Bog

je svjetlo.

(Red. 7). Kada smo, dakle, upoznali istinu, koja ostaje u nama, i kada hodimo u skladu s istinom, bit ćemo pripravnici otkriti i odbiti mnogobrojne zavodnike koji su izišli u svijet. Ti zavodnici bivaju razotkriveni svojim stavom u pogledu Krista. Oni prihvaćaju to da je Isus Krist bio dobar čovjek, ali odbijaju ispovijedati da je „došao u tijelu“. Ispovijedati da je Isus Krist došao u tijelu znači priznati da je postojao prije negoli je postao tijelom. Za obično ljudsko biće bilo bi besmisleno reći da je došlo u tijelu – jer kako bi drugačije i moglo doći? No nijekati da je Isus Krist došao u tijelu znači nijekati njegovo prijašnje vječno postojanje i, prema tome, nijekati da je on božanska osoba – Bog. Onaj tko niječe tu veliku istinu u pogledu Krista jasno pokazuje da je „zavodnik i antikrist“.

(Red. 8). S obzirom da u svijetu ima takvih ljudi, apostol nas opominje da pazimo na sebe, kako ni u najmanjoj mjeri ne bismo došli pod utjecaj tih zavodnika i okrenuli se od istine te tako izgubili potpunu plaću za svoj rad.

(Red. 9). Kako bi nas sačuvao od zlog utjecaja onih koji tvrde da su napredovali u pogledu istine koja je objavljena u Kristu od početka, on kaže: „Tko god ide dalje i ne ostane u nauku Kristovom, nema Boga“ (JND). Onaj tko odbija istinu o Ocu i Sinu kako je objavljena u Kristu, dokazuje da jest i ostaje u potpunom neznanju o Bogu. Onaj pak tko ostaje u istini, pokazuje da poznaje i Oca i Sina.

(Rd. 10.11). Ako nam, dakle, netko dođe u kuću i ne donosi taj nauk, ne trebamo ga primiti niti ga uopće pozdravljati. Kada je u pitanju istina u pogledu Kristove osobe, nije dovoljno samo izraziti svoje neslaganje s pogrešnim tumačenjem; ne smije se učiniti ništa što bi na bilo koji način moglo stvoriti utisak odobravanja ili podnošenja zlog nauka ili onoga koji ga drži.

Svakako da mogu postojati i postoje mnoga pogrešna poimanja raznih istina, kao i netočna tumačenja Riječi, jer svi moramo još mnogo učiti, ali kada se niječe istina u pogledu Kristove osobe, ne smije biti kompromisa sa zlom niti podnošenja onoga koji drži ono što je zlo. Pozdravljati takvoga znači sudjelovati u njegovim zlim djelima.

(Rd. 12.13). Apostol je imao mnogo toga o čemu bi mogao pisati, ali je to moglo pričekati dok ne bude mogao govoriti s njima licem u lice. No budući da su ti zavodnici nijekali istinu u pogledu Kristove osobe, bilo je potrebno hitno napisati pismo o tome predmetu, kako bi se upozorilo tu gospođu, a time neizravno i sve vjernike, da čvrsto i beskompromisno drži velike, temeljne istine naše vjere u pogledu Oca i Sina.

Treća Ivanova poslanica

Primanje Božjih slugu

U trećoj poslanici apostol nas ohrabruje da primamo one koji djeluju među Božjim narodom propovijedajući Evanđelje i poslužujući istinu.

Predočuje nam tri osobe vrlo različitih karaktera – Gaja, Diotrefa i Demetrija – te nam otvara izvanredan pogled u kršćanski krug onog doba. Iz tog prikaza o prvim kršćanima saznajemo da su u ono doba postojale iste okolnosti i iste teškoće kakve se i u ovim posljednjim danima pojavljuju među onima koji žele hoditi u istini.

(Rd. 1-4). U „ljubljenome Gaju“ vidimo duhovnog vjernika čije je zanimanje bilo usredotočeno na Božji narod. Apostol je s nekoliko kratkih izjava opisao prekrasne kršćanske osobine koje su krasile tog brata.

Prvo: on je bio vjernik dobro poučen u istini, jer apostol govori o „istini koja je u tebi“. Ona je ispunjavala njegovo srce. Štoviše, to je bilo i općenito poznato, ali ne zato što se on sâm hvastao svojom spoznajom, nego zbog svjedočanstva braće.

Drugo: on nije samo imao istinu, nego ju je pokazao hodajući u istini. Njegov praktičan život bio je u skladu s istinom koju je ispovijedao. Ima li veće radosti za Božjeg slugu nego kada zna da oni koji su putem njegova posluživanja primili istinu sada i hode u njoj! Apostol je imao tu radost kada je od drugih čuo o Gaju, svojem djetetu po vjeri.

(Red. 5). Treće: osim što je imao istinu i hodio u njoj, postupao je vjerno prema braći i strancima koji su svoje živote bili potpuno posvetili za služenje Gospodinu.

(Rd. 6.7). Četvrto: nije ga obilježavala samo vjernost, nego i ljubav. Moguće je biti vjeran, ali ne imati dovoljno ljubavi, ili pak, nastojeći pokazati ljubav, zanemariti vjernost. Kod Gaja su vjernost i ljubav bili skladno povezani. Štoviše, opet uočavamo da ni njegova ljubav, kao ni njegovo življenje, nije bila predmetom njegova hvastanja, nego su drugi svjedočili o njoj.

Peto: Gaj je očigledno bio imućan čovjek te je svoja dobra koristio za potpomaganje braće koja su djelovala kao putujući propovjednici za Krista te su se za svoje potrebe u potpunosti oslanjali na Boga.

(Red. 8). Šesto: Gaj nije samo pomagao vjernicima koji su bili na putovanjima, nego se pridružio i onima koji su ih primali u svoje kuće i zajednice. A ukoliko je on doista isti onaj Gaj kojega apostol Pavao naziva „Gaj, moj gostoprimateelj“, onda je on svojevremeno ugostio i apostola Pavla (Rim 16,23).

Sedmo: ishod Gajeve praktične ljubavi bilo je to da je, zajedno s drugima, postao suradnikom istine.

Ni jednom riječju nije naznačeno da je Gaj imao dar učitelja ili propovjednika, ali je imao one duhovne vrline bez kojih bi svaki dar bio nekoristan, i zbog kojih će imati značajno mjesto u danu koji dolazi. Vidimo ga kao poniznog, milostivog i odanog

kršćanina, koji je ljubio istinu, hodio u istini, postupao vjerno i s ljubavlju, pomagao vjernim propovjednicima na njihovim putovanjima i primao ih u zajednice te tako potpomagao širenje istine. Ne treba se čuditi što ga apostol naziva „ljubljeni Gaj“, jer sve u Gaju izmamljivalo je naklonost i ljubav svetih. Tko ne bi poželio biti poput Gaja?

(Rd. 9.10). Dok u Gaju imamo prekrasan primjer vjernika kojim ovladava istina, u Diotrefu imamo ozbiljno upozorenje kako uslijed neosuđene taštine tijela može biti upropašten sav kršćanski život. Nema ni najmanje naznake da Diotref nije bio kršćanin. On je, očigledno, bio utjecajan brat u nekoj zajednici i zbog toga je za pretpostaviti da je bio nadaren čovjek, ali je sve to bilo upropašteno njegovom željom da bude prvi. Bio je potaknut „ispraznom slavom“, protiv koje nas drugi apostol upozorava kada piše: „Nemojmo žudjeti za ispraznom slavom izazivajući jedni druge, zavideći jedni drugima“ (Gal 5,26); i ponovno opominje: „Ništa nemojte činiti iz nadmetanja ili isprazne slave“ (Fil 2,3).

Diotref je, potaknut taštinom, volio imati prvo mjesto u zajednici. Taj osjećaj vlastite važnosti ga je, kao što to uvijek biva, učinio ljubomornim prema drugima, a ta ljubomora se izrazila u „zlobnim riječima“. No ni to mu nije bilo dovoljno pa se služio i nasilnim postupanjem, što je dovelo do toga da je ne samo odbijao primiti Gospodinove sluge, nego je i izbacivao iz zajednice one koji bi ih htjeli primiti.

Trebali bismo ozbiljno uzeti upozorenje koje imamo u Diotrefu, jer tijelo je u nama i svi smo mi po naravi vrlo važni u vlastitim očima. Tijelo će nas, ukoliko nije osuđeno, dovesti do toga da u potpunosti zanemarimo Gospodinovu slavu, dobrobit njegova naroda i napredovanje istine. Zaslijepljeni neosuđenom taštinom lako možemo zaboraviti sve što dolikuje kršćaninu te, kao nekoć Diotref, postupati u ljubomori, govoriti zlobne riječi i činiti nasilna djela.

(Red. 11). Nakon što nam je predočio ova dva različita karaktera, jednoga koji prikazuje Kristova obilježja, drugoga koji prikazuje značajke tijela, apostol nas opominje da odbacimo zlo i nasljedujemo dobro te tako dokažemo da imamo narav koja je „od Boga“, a ne da očitujemo da u sebi imamo tijelo koje „nije vidjelo Boga“.

(Red. 12). Na posljetku nam apostol u Demetriju predočuje onoga koji je bio dobro poznat „svima“. Zbog toga možemo zaključiti da je on bio jedan od tih nadarenih slugu koji je djelovao među „svim“ Božjim narodom propovijedajući Riječ.

Imao je tri značajke koje bi poželio imati svaki djelatan Božji sluga. Prvo: imao je „dobro svjedočanstvo od svih“. Očigledno je, dakle, da on nije bio tašt, samodopadan čovjek koji bi tražio prvo mjesto, ni zloban ogovarač koji bi govorio protiv drugih. Da je bio takav, nikada ne bi imao dobro svjedočanstvo od svih. Štoviše, Demetrije je bio takvo oličenje istine da je sama istina svjedočila u prilog njegovom dobrom svjedočanstvu. Da je bilo drugačije, istina bi ga osudila. I, naposljetku, budući da je hodio u skladu s primjerom i naučavanjem apostola, i oni su svjedočili o njegovoj iskrenosti i odanosti („i mi svjedočimo“).

Kako li je dobro kada Gospodinove sluge koje djeluju među zajednicama propovijedajući Riječ tako paze na svoje riječi, svoje življenje i svoje putove, da imaju dobro svjedočanstvo od svih, da su oličenje istine koju naučavaju te da

oblikuju svoje živote sukladno nauku i praksi apostola.

Nasljedujmo, dakle, Gajevu poniznost i duhovnost, uzmimo ozbiljno upozorenje koje imamo u Diotrefu, i nastojmo tako živjeti da poput Demetrija imamo dobro svjedočanstvo od svih.